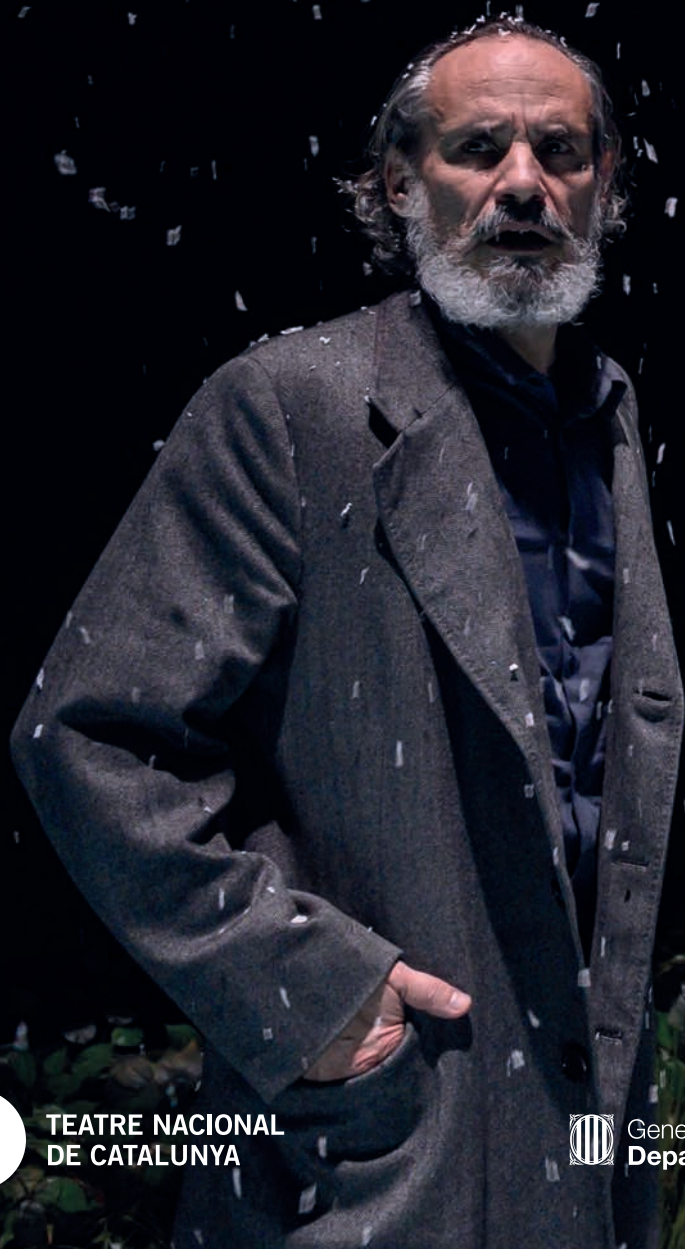


LA CASA DE LES ARANYES *PACO ZARZOSO*



TEATRE NACIONAL
DE CATALUNYA



Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Direcció	Lurdes Barba Paco Zarzoso
Traducció	Albert Arribas
Escenografia	Max Glaenzel
Vestuari i caracterització	Josán Carbonell
Il·luminació	Maria Domènech
Composició musical	Isabel Latorre
So	Carles Gómez
Revisió del valencià	Pep Ricart
Ajudanta de direcció	Judit Lucchetti
Ajudant d'escenografia	Josep Iglesias
Repertiment	Verònica Andrés <i>Júlia</i> Francesc Garrido <i>Àngel</i> Àgueda Llorca <i>Anna</i> Rosa Renom <i>Emília</i> Pep Ricart <i>Ivan</i> Santi Ricart <i>Joan</i>
Agraïments	Punto Blanco Lluïsa Cunillé Cristina Viñas Marcus

Equips tècnics i de gestió
del Teatre Nacional de Catalunya

Producció **Teatre Nacional de
Catalunya i Institut
Valencià de Cultura**

22/01/20 –09/02/20	+16	Sala Petita Teatre
Durada	1 h i 30 min, sense entreacte	
#lacasadelesaranyesTNC		
Gira		
Col·loqui al TNC <i>amb Victor Lenore</i>	24/01/20 després de la funció	
Club de lectura <i>Llegir el teatre</i>	TNC i Biblioteques públiques de Catalunya	
Funció amb audiodescripció (ONCE)	01/02/20	
Publicacions Arola Editors i TNC	Text de l'obra (En venda a les taquilles del TNC i a www.tnc.cat) Llibre a 3 € (En venda al vestíbul mentre l'espectacle estigui en cartell) Volum de Teatre reunit de Paco Zarzoso	

Escaneja el codi QR
o ves a www.tnc.cat i
hi trobaràs materials
complementaris i altres
enllaços d'interès.



La casa de les aranyes és un text sorgit de l'encàrrec del
Teatre Nacional de Catalunya i de l'Institut Valencià de
Cultura al dramaturg Paco Zarzoso

La casa de les aranyes es podrà veure al Teatre Principal
de València del 14 al 23 de febrer de 2020

Fa uns mesos vaig iniciar un meravellós viatge que em va portar a penetrar en l'univers de Paco Zarzoso i en el de la seva Casa de les Aranyes. I en aquest viatge braç a braç amb l'autor i company en l'aventura de la posada en escena, he anat descobrint uns personatges atrapats en un lloc bell i inhòspit, que no saben si volen fugir de l'espai o d'ells mateixos, però que tenen la certesa que «ningú pot escapar-se de l'indret d'on és ni dels seus pitjors malsons.»

Uns personatges ferits, ebris de tendresa i de dolor, submergits en una boira que els confon i barreja amb el paisatge i que es veuran obligats a aprofitar les esclertes de llum per trobar-se els uns als altres.

Lurdes Barba
Directora

Quan Juan Ramón Jiménez a l'exili a Puerto Rico es va instal·lar en una casa als afores de San Juan, el veí que vivia just enfront li va preguntar al poeta: «Senyor Juan Ramón, vull pintar la façana de casa meua i m'agradaria que vostè n'escollís el color.» Davant la cara de sorpresa del poeta, aquest senyor li va dir: «Per què se sorprèn, si és vostè qui en el futur, més la gaudirà...»

Aquesta situació és el punt de partida del nostre espectacle. Encara que en *La casa de les aranyes* no apareixen ni Juan Ramón Jiménez ni Puerto Rico. Però sí altres persones que, per diferents motius, patiran altra mena d'exilis.

La nostra casa de les aranyes està just al davant de la casa de les dàlies... Les dues cases estan molt aïllades, en un territori amb una gran ferida produïda per un pantà que va cobrir un poble petit. Però que al ser el de menys altitud de la ribera i el de més sol, tenia el millor clima de tota la vall. A gairebé totes les cases hi havia parres i cadascú en feia el seu propi vi, cosa que no feien a la resta dels pobles on el raïm no madurava igual.

En aquell poble també hi havia fruita i mel en abundància. El riu duia moltíssimes truites i tenia uns gorgs increïbles on es banyaven els habitants tot l'estiu... Al costat de la capella hi havia una noguera gegantina; molts dissabtes a la tarda amb un acordió s'organitzaven balls sota les seves branques. Venien joves d'altres pobles que després havien de tornar de nit, a les fosques...

A l'altra banda de la noguera, hi havia una altra casa en la qual dormien a la mateixa habitació dos nens amb la seva àvia cega. Els dos xiquets compartien el mateix catre. Un d'ells tenia el do de les llàgrimes i podia plorar. El seu germà, no.

Paco Zarzoso
Autor i director

Restes d'un incendi

En un moment crucial d'aquesta obra, un dels personatges planteja una pregunta incòmoda: «Creus que eixe psiquiatre amic teu em podrà receptar algun remei que m'ajude a plorar?». L'interlocutor es queda desconcertat, però tots sabem que no és cap qüestió absurda, sinó ben al contrari. «Així com hi ha diürètics per a pixar o laxants per a cagar ¿no hi haurà alguna medecina que m'ajude a evacuar totes eixes llàgrimes?». Als anys seixanta, es va posar de moda la ingestió de substàncies psicoactives per viure cada instant amb més intensitat, mentre que ara es prefereixen l'alcohol o els ansiolítics, que ens ajuden a travessar les experiències sentint el mínim. Ens cal ajuda química per desbloquejar els quatre sentiments que és necessari compartir per mantenir la salut mental.

Al llarg de la trama, s'imposa una certa sensació d'amenaça, que tenyeix totes les situacions i converses. Els negocis familiars més sòlids es poden esfondrar per un canvi tecnològic; els paisatges més arrelats desapareixen d'una setmana per l'altra; les relacions humanes amaguen pulsions patològiques. Tot això es contagia als objectes presents al text, ambivalents en molts aspectes. Un incendi destrueix el que hi ha o destapa el que no es veu? Una fotografia mostra el que ets o amaga tot allò que ens espanta, en fixar un gest i un angle concret? S'estima més els llibres qui els manté immaculats o qui se'ls fa seus deixant-hi empremtes als marges? Són preguntes sense cap resposta correcta, que obliguen a reflexionar sobre els rituals que utilitzem per relacionar-nos amb la realitat.

També hem de parlar d'allò que hi manca. *La casa de les aranyes* està situada en un entorn rural, gairebé previ a la cultura pop, cosa que suposa un intens recordatori de com era la vida quan encara no havia estat colonitzada pels logotips corporatius, les ficcions publicitàries i el fetitxisme tecnològic. «Abans teníem amics, ara pantalles que fan ping», acostuma a dir César Rendueles, un dels sociòlegs més lúcids del nostre temps. La creixent precarietat (laboral, familiar, acadèmica...) en què viuen els protagonistes sintonitza amb la nostra època, però treure'ls del medi urbà i sofisticat obliga en gran mesura a enfrontar-se de cara a qualsevol cosa. El text em sembla un gran exemple de com afrontar problemes polítics sense recórrer a un llenguatge explícit.

Un altre punt crucial són les edats dels personatges, entre trenta i cinquanta-cinc anys. Acostumem a relacionar la joventut amb un sentiment d'urgència, quan en realitat té més a veure amb la pressa. La urgència ve després, quan adquireixes una visió molt més realista del viatge i saps que cada dia pot ser el penúltim. Quan travesses aquesta fase, entra en acció una força molt més poderosa que la raó, que t'empeny a expressar allò que sents, a buscar allò que necessites i a vèncer totes les pors que t'han tenallat fins aleshores. Els conflictes que podies posposar o esmorteir amb fantasies es transformen en decisions inevitables.

Aquesta nova obra de Paco Zarzoso remet a moltes altres que es troben a la memòria col·lectiva. Tant li fa si la influència hi és o no, però diria que connecta amb *La lluvia amarilla* (Julio Llamazares), crònica d'un món que desapareix sense que a ningú ens importi realment gaire. També m'ha fet recordar l'abundant literatura relativa a

la fragilització de les relacions socials. Des de mitjan segle XX, han anat decaient totes les institucions humanes fonamentals, de la família a l'església, passant pels sindicats. L'auge de l'individualisme ens ha fet més amos de les nostres vides, però també comporta nombroses conseqüències indesitjables, com han explicat diferents pensadors antagònics, des de l'antropòleg Karl Polanyi fins al filòsof Byung-Chul Han, passant pel poeta i periodista Pier Paolo Pasolini. Cada cop em sembla més rellevant el missatge de l'obra d'aquest darrer: la societat de consum és capaç de qualsevol cosa menys de fer-nos feliços.

Entenc que és impossible escriure aquest pròleg sense fer cap al·lusió a la responsabilitat. Al llarg de la nostra història, les elits s'han aferrat ferotgement als seus privilegis, però fins als anys vuitanta van sentir també certa mena d'obligacions envers la resta de la societat. Avui aquest vincle s'ha dissolt, i la casta propietària i directiva és capaç d'enfonsar en la misèria poblacions senceres per un 2% o 3% extra de benefici. Més aviat caldria dir que ells creuen que en són capaços, però aquest acte d'indiferència o crueltat pot passar factura, tal com es reflecteix a l'acció de l'obra (no és tan senzill desfer-se de la pròpia humanitat). Vivim en una societat sense codis, on fins i tot els actes de suport mutu es reben amb desconfiança, ja que intuïm que tothom acaba presentant els seus honoraris, econòmics o emocionals.

Un excurs potser massa personal. Al llarg de tota la meua vida, només he fet una feina: escriure sobre música moderna. Em resulta impossible llegir un text sense imaginar-me una banda sonora amb què associar-lo. *La casa de les aranyes* m'ha remès sobretot a Low, un grup de l'anomenada Amèrica Profunda, que combina la intensitat poètica de la Velvet Underground amb una austeritat artística militant. En especial, sonava dins



el meu cap *Things We Lost In The Fire*, la seva obra clàssica enregistrada l'any 2001, que es podria traduir com *Coses que vam perdre al foc*. La característica principal de Low és una idea de bellesa indissociable de la vulnerabilitat humana. En tota la seva música es nota que són nois del camp, que van ser educats a l'antiga, als antípodes de les actuals neurosis urbanites. Les inflexions vocals de Low, que combinen veu masculina i femenina, gairebé sempre són subtils, però hi palpiten els potencials estralls que poden causar les relacions humanes. Gairebé tot això que acabo de dir sobre aquest grup es pot aplicar a l'última obra de Zarzoso.

Quan vaig acabar la primera lectura de *La casa de les aranyes*, vaig tenir l'impuls d'entrar a Internet per buscar entrevistes amb l'autor. Me'n vaig empassar unes quantes tot d'un plegat, i una resposta continua rondant-me pel cap. «Es molt trist pensar que, fins fa poc, als epicentres de les grans ciutats s'hi concentraven els teatres, els cinemes, els museus, els bars amb ànima... Autèntiques ciutadelles per resuscitar després del desgast quotidià... Ara els nous epicentres són els centres comercials... Tant si vius en una ciutat com en un poble, no és el mateix trobar-te amb els teus conveïns en un teatre o en un cinema, que a la cua del caixer d'un Kentucky Fried Chicken», lamentava. Això és el que aporta *La casa de les aranyes*: un mapa de cruïlles per ajudar-nos a reviuire del desgast a què ens sotmet el sistema, cada dia amb més eficiència, desgraciadament per a tots.

Víctor Lenore, «Restes d'un incendi», pròleg a *La casa de les aranyes*, Arola Editors / TNC, 2019.





Restaurant del TNC

Servei de cafeteria i restaurant. Sopar postfunció i pica-pica a l'entreacte.
Amb reserva prèvia: trobaràs la taula parada amb el teu nom i sense fer cua.

Reserves per telèfon o al vestíbul:
933 065 729



Patrocinador

Damm
Fundació

Protectors



Benefactors



Col·laboradors



Mitjans de comunicació

